

Heem-info

contact: 040 2016669 of 040 2014310

e-mail: secretaris@weerderheemvalkenswaard.nl

website: www.weerderheemvalkenswaard.nl

Rekeningnummer: NL82RABO0108210324 t.n.v. penm HKK

Weerderheem is ANBI-vereniging Contributie: € 32.50

Heemkamer: Oranje Nassaustraat 8f, 5554 AG Valkenswaard, 040-2015055.

Open op dinsdag vanaf 20.00 uur en eventueel op afspraak.

Januari
2019

U wilt het bestuur bereiken?

Henk Wessels	voorzitter	De Vlasakker 17	5555 LG	Valkenswaard	040-2014310
Sjef Tooten	secretaris	Franciscusdal 48	5551 CS	Valkenswaard	040-2016669
Wil Mesman	penningmeester	Stakenborgakker 47	5554 GV	Valkenswaard	040-2070363
Loet Visschers	vice-voorzitter	De Lathyrus 22	5552 PJ	Valkenswaard	040-2017453
Jeanne van Bree-Meurkens	bestuurslid	Valkenierstr. 122	5555 JE	Valkenswaard	040-2019018
Erwin van Oorschoot	Bestuurslid	Hulstbeemd 29	5551 HP	Valkenswaard	040-8452950
Els Verbeek-Dielis	bestuurslid	Markt 56	5554 CD	Valkenswaard	040-2016313

Heemavond dinsdag 15 januari 20.00 uur Cultuurcentrum Carolus Lezing Peter Trommar 'Het kanaal legde het af tegen het spoor'

Het Eindhovens kanaal. De betekenis voor de ontwikkeling van Eindhoven is onderschat.

Nadat Koning Willem II 175 jaar geleden, op 1 oktober 1843 autorisatie had gegeven voor de aanleg van het Eindhovens kanaal - mits de gemeente de kosten van 150.000 gulden voor haar rekening nam - werd op 1 maart 1844 om 10.00 uur de inschrijving geopend

voor 300 aandelen van 500 gulden tegen een rente van 4.5%.

Om 14.00 uur was de lening reeds overtekend. Het was het overduidelijke bewijs voor de behoefte aan een betere infrastructuur voor de stad. Die bestond in die tijd uit karrensporen, zandwegen en één steenweg die van Eindhoven naar Den Bosch liep.

De grootste inschrijvers kwamen uit de textiel, de tabak en de hoedenindustrie. De zich snel uitbreidende industrie moest verzekerd zijn van een regelmatige aanvoer van ruwe wol, katoen, tabak, karrouten, hout, huiden, papier, zeep en olie vanuit Amsterdam en Rotterdam.

De aanleg van het kanaal ging voorspoedig al moest de marechaussee wel enkele keren hard optreden. bij stakingen om een hoger loon af te dwingen. Tot de komst van de stoomboot in 1862 was er sprake van jaagtractie. Mannen, vrouwen en kinderen, al of niet met een paard, trokken de schepen met een snelheid van 1 km per uur over het water. De negen bruggen waren daarbij een grote sta in de weg.

Op 28 oktober 1846 werd het kanaal geopend. Het bleef in gebruik tot 1974. De vrachtwagen op de autosnelweg was de concurrent die niet te verslaan was.

Eindhoven wilde het kanaal dempen (ruimte voor een Helmondweg) maar dank zij de werkgroep 'Behoud het kanaal' kreeg de regio er een groene long bij met een ecologische en recreatieve functie.

Eindhovens Kanaal (havenhoofd) foto rond 1920 Foto BHIC

Privacyverklaring AVG

Het bestuur heeft de leden afgelopen maanden geïnformeerd over de invulling van de AVG voor de heemkundekring. Met de uitnodiging om de vastgestelde verklaring te ondertekenen. Een flink aantal leden hebben hieraan gehoor gegeven.

Hartelijk dank.

Blijft het verzoek aan degenen die nog niets hebben ingeleverd, dit te doen.

'Cultuur in Brabant'

Regionale geschiedenis door de leerstoel 'Cultuur in Brabant'.

Komend voorjaar wordt de cursus 'Regionale geschiedenis in Brabant: een verkenning' van de leerstoel 'Cultuur in Brabant' opnieuw gegeven op de Universiteit van Tilburg. De cursus wordt aangeboden door de Erfgoed Brabant Academie, het deskundigheidsprogramma van Erfgoed Brabant. Wij nodigen u van harte uit hieraan deel te nemen!

De reeks hoorcolleges begint op maandag 28 januari en eindigt op maandag 20 mei.

Tijd: 12.45 - 15.30 uur.

Locatie: Campus Universiteit van Tilburg, The Cube Z 21 (gebouw The Cube, zaal 21; zie <https://www.tilburguniversity.edu/nl/contact/campus-map/cube/>)

De colleges worden gegeven door prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld en drs. Jan van Oudheusden. Prof. dr. Jos Swanenberg verzorgt een gastcollege en ergens aan het begin van de cursus organiseren we een excursie.

Het hoorcollege behelst een inleiding in de bestudering van het verleden van de regio en de regionale volkscultuur. Centraal staat de wisselwerking tussen de beeldvorming over het Brabantse verleden en de vormgeving van de hedendaagse Brabantse identiteit.

Tijdens de cursus gebruiken we als cursusboek: Jan van Oudheusden '*Verhalen van Brabant. Geschiedenis en erfgoed in tien tijdvakken*' (Zwolle: WBooks en Erfgoed Brabant, 2015, ISBN 9789040077807).

Deze cursus staat open voor studenten van Tilburg University, mensen uit de archief- en museumwereld, studenten van de Open Universiteit en heemkundigen.

De deelnamekosten voor niet-UvT-studenten, dus voor bv. heemkundeleden, bedragen € 100 excl. en € 120 incl. de aanschaf van het boek van Jan van Oudheusden, *Verhalen van Brabant. Geschiedenis en erfgoed in tien tijdvakken*.

Voorwaarden aan niet-studenten: zij moeten de gehele cursus volgen en actief deelnemen in het lezen en bespreken van de literatuur.

Het maximaal aantal plaatsen is 30, dus snelle aanmelding kan u van een plaats verzekeren.

Inschrijving voor de cursus kan tot 21 januari 2019 en geschiedt door het sturen van een e-mail naar info@erfgoedbrabant.nl onder vermelding van:

- naam - adres, postcode en woonplaats
- telefoonnummers (ook mobiel) - e-mailadres
- en aangeven: met of zonder cursusboek.

U krijgt dan een rekening thuisgestuurd van Erfgoed Brabant. Na betaling ontvangt u het college-rooster en nadere gegevens.

Met hartelijke groet en gelukkig nieuwjaar,
Prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, Tilburg University

Postbus 90153, 5000 LE Tilburg, tel. 013-4662283, e-mail a.j.a.bijsterveld@uvt.nl.

Zie websites

<http://www.tilburguniversity.edu/nl/webwijs/show/?uid=a.j.a.bijsterveld>

<http://www.tilburguniversity.edu/cultuur-in-brabant>

LEERSTOEL CULTUUR IN BRABANT

Lidmaatschap 2019

Al eerder gesteld: 2019 belooft een mooi heemkundejaar te worden. En er ligt een mooi lezingenpakket klaar voor de derde dinsdag van de maand. Onze werkgroepen gaan er weer voluit tegenaan om mooie erfgoedzaken vast te leggen. We staan nadrukkelijk stil bij 75 jaar bevrijdingsherdenking van Valkenswaard.

We hopen dat de leden, in de volle breedte van het aanbod, ervan zullen genieten.

Aan de leden vraagt de vereniging een jaarlijkse bijdrage van € 32.50. De contributiegelden zouden we graag vóór 1 maart binnen willen hebben. Het bestuur zegt bij voorbaat dank.

De € 32.50 moet overgemaakt worden naar de penningmeester.

Reknr: NL82 RABO 0108 2103 24

tnv pennm. Weerderheem.

Januari

Verkleumd vind ik de weg in bos en veld
en voel het zeer van winters ongemak.
Kaal is mijn ziel en kaal de berkentak
daar nog de vorst zijn harde wetten stelt.

Nabij de Kluis neem ik het smalle pad,
de handen stevig om het trillend stuur:
bevroren grond. De oostenwind is guur,
ik heb van winter mijn bekomst gehad.

Dan toont de zon zijn winterse gezicht
en warmt de kleuren van het buntgras op
met een gelouterd en barmhartig licht.

Ik voel de toon van voorjaar in de knop,
er plooit een grimmig trekje om mijn mond:
straks barst het leven uit de koude grond.

Frans Hoppenbrouwers

Wens van het bestuur van hkk Weerderheem:
**een goede gezondheid, geluk en
veel heembeleving in 2019.**

Expeditie Tempelier 26 januari in Alphen

Heemkundekring 'Carel de Roy' Alphen en Riel
neemt bezoekers zaterdag 26 januari mee op
'Expeditie Tempelier'.

De Tempeliers hadden in Alphen de enige commanderij van Brabant. In Alphen stond in de middeleeuwen de commanderij 'Hof Ter Brake' van de Tempeliers. 'Hof ter Brake' en 'Zaamslag' in Zeeuws-Vlaanderen zijn de enige twee bekende Tempelierscommanderijen in het huidige Nederland. Een uniek stukje geschiedenis, waar Alphen trots op mag zijn. 'Expeditie Tempelier' belicht zoveel mogelijk facetten van de Tempeliers. Patrick Timmermans werkt mee aan de dag en zal die met de formule van 'Het Café met de zachte G'

begeleiden. Patrick Timmermans is directeur van Erfgoed Brabant. Hij zal op een geanimeerde wijze diverse sprekers introduceren en interviewen. Zoals Arnoud-Jan Bijsterveld, hoogleraar middeleeuwse geschiedenis en afgestudeerd op de Tempeliers in Alphen.

Op deze dag zal 'De Zwaardkring' een demonstratie zwaardvechten geven, zoals dit ten tijde van de Tempeliers geschiedde. 'De Zwaardkring' heeft tot doelstelling het verspreiden van kennis en kunde met betrekking tot de middeleeuwse krijgskunst. 'De Zwaardkring' is aangesloten bij de Nederlandse H.E.M.A. (Historical European Martial Arts).

Een delegatie van hedendaagse Tempeliers is op 26 januari in Alphen aanwezig. Deze tempeliers van de Orde van Norbertus zijn onder gebracht in de O.S.M.T.H. (Ordo Supremus Militaris Templi Hierosolymitani / Sovereign Military Order of the Temple of Jerusalem), een wereldwijde Tempeliers organisatie.

Zij dragen de christelijke waarden en tradities uit volgens de principes van de Tempeliers.

Een van deze moderne Tempeliers, Lambert van Nistelrooij, zal hun bezigheden en doelstellingen toelichten.

Verder komen de huidige en meest recente bewoners van 'De Prinsenhoef' aan het woord. 'De Prinsenhoef' is de locatie en opvolger van de commanderij 'Hof ter Brake'. Jan van Eijck, huisverteller van heemkundekring 'Carel de Roy' zal opmerkelijke zaken en anekdotes vertellen over Tempeliers en 'Hof ter Brake'.

Het programma wordt omlijst met entertainment en livemuziek.

'Expeditie Tempelier' begint zaterdag 26 januari met de ontvangst vanaf 10.15 uur en is in 'CC Den Heuvel', Heuvelstraat 5, te Alphen.

Programma en kaarten zijn te bestellen via:
www.denheuvel.org/tempeliers

Werkplan Brabants Heem 2019

De samenbindende kracht van vitale heemkundekringen en provinciale erfgoedssamenwerking op basis van de 'Verhalen van Brabant' en het behoud en beheer van het Brabants Erfgoed.

Dat zijn de uitgangspunten in het werkplan van Brabants Heem dat voor 2019 door het bestuur is vastgesteld.

Voor het nieuwe jaar zijn in het werkplan daarin acht speerpunten opgesteld.

1. Sterke heemkundekringen.

Voor Brabants Heem staat het contact met en tussen de aangesloten heemkundekringen centraal, enerzijds organisatorisch, anderzijds wil Brabants Heem in toenemende mate de inhoudelijke discussie opzoeken, bijvoorbeeld bij het bevorderen van initiatieven op immaterieel erfgoed, het uitdragen van de vier Brabantse verhaallijnen, e.d.

De regiovergaderingen zijn bij uitstek geschikt om elkaars kracht te versterken. De website van Brabants Heem dient een informatief platform te zijn. Social media gaat een grote rol spelen bij het zich verbonden voelen bij Brabantse geschiedenis, heemkunde en erfgoed.

2. De samenbindende kracht van de heemkringen.

De gemeenten doen steeds vaker een beroep op de heemkundekringen voor advies, voor beleidsvorming, voor samenwerking. Bijvoorbeeld ten aanzien van Open Monumentendag, de inventarisatie van monumenten, immaterieel erfgoed, 4/5 mei herdenkingen en in 2019 in het bijzonder de viering van 75 jaar Bevrijding. De heemkringen krijgen een rol in de lokale samenleving. Hoe sterker de heemkundekring kunnen optreden hoe groter de bindende kracht ervan. Daarmee neemt de komende jaren het belang van een sterk bestuur van de heemkundekring toe, voorbereid op een bredere verantwoordelijkheid.

3. Behoud en beheer Brabants Erfgoed.

Brabants Heem zal heemkundekringen stimuleren om het immaterieel erfgoed te inventariseren, documenteren en te ondersteunen.

Brabants Heem zal heemkundekringen stimuleren aan te sluiten bij lokale initiatieven voor erfgoedtoerisme en -recreatie, wellicht een voortouw te nemen.

Er komt een studiedag over de Brabantse volks-cultuur. Brabants Heem stimuleert heemkundekringen om aan te sluiten bij lokale activiteiten op het terrein van archeologie en monumentenzorg, zoals erfgoeddagen, Open Monumentendag, Boerderijdagen en Molendagen.

4. Jeugd Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Daarom komen er initiatieven gericht op jongeren en worden waar mogelijk succesvolle voorbeelden gedeeld om jongeren bij het werk van de heemkundekring te betrekken.

5. Digitalisering.

Stimuleren dat heemkundekringen maximaal de bij officiële instanties beschikbare automatisering en digitalisering benutten (input en output).

6. Wet- en regelgeving.

Heemkundekringen voelen zich beperkt door recente ontwikkelingen rondom auteursrechten en portretrechten. Met name het gebruik van foto's in publicaties en op de website vraagt een nieuwe werkwijze.

7. Boekenfonds.

Stimuleren van publicaties door middel van boeken, artikelen in tijdschriften of digitale projecten, waarvoor een boekenfonds beschikbaar is. Brabants Heem gaat voor continuïteit van het tijdschrift 'In Brabant'.

8. Samenwerking Brabantse koepelorganisaties.

Brabants Heem zal verbindingen leggen tussen de lokale heemkundekringen en de verschillende provinciale erfgoedkoepels. Het versterken van het netwerk met belendende organisaties op het gebied van genealogie, monumenten, natuur, kastelen, molens, tradities, etc. mag een aanloop zijn naar een 'Brabantse Erfgoeddag'.

Thema's voor Raad van Aangeslotenen.

Het thema voor de Raad van Aangeslotenen van november 2018 was Erfgoedtoerisme (speerpunt 3).

De voorlopige planning voor de thema's voor de Raad van Aangeslotenen in 2019 zijn de zich intensiverende samenwerkingen van lokale heemkundekringen met de gemeenten (speerpunt 2) en de provinciale krachtenbundeling van Brabants Heem, monumentenorganisaties, immaterieel-erfgoedorganisaties, en het belang ervan voor de heemkundekringen (speerpunt 8).

Het volledige werkplan plus de daarbijhorende begroting is te vinden op de website van Brabants Heem: www.brabantsheem.nl.

Januari 2019

Dag	Datum	Hein Tops-zaal/Foyer	Vergaderzaal
1 ^e dinsdag	01-01-2019	Gesloten wegens Nieuwjaar	Gesloten
2 ^e dinsdag	08-01-2019	Sjef Tooten/Huub Rutten	Genealogie
3 ^e dinsdag	15-01-2019	Loet Visschers/Lezing foyer	Gesloten
4 ^e dinsdag	22-01-2019	Wil Mesman/Piet Nass	Archeologie
5 ^e dinsdag	29-01-2019	Jeanne van Bree/Annie Jeurissen	